

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Природничий факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ І ГЕОПОЛІТИКА
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)»
3-й семестр, 2024 рік вступу
денна (заочна) форми навчання

Галузь знань
01 Освіта
Спеціальність
014 Середня освіта
Освітній рівень
другий (магістерський)

Назва кафедри та викладач / викладачі

Кафедра географії
Викладач: Бикова Марія Дмитрівна
Інформація про викладача на сайті факультету: https://prf.udu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/БИКОВА_Марія_Дмитрівна.pdf
E-mail: m.d.bykova@udu.edu.ua

I. Основна мета/цілі навчання

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політична географія і геополітика» є формування у студентів системних знань про предмет та методи політичної географії, історію її становлення; основні питання географічного державознавства в сучасних умовах та політичній географії України; взаємозв'язок політичної географії та геополітики.

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна обов'язкова
Цикл професійної підготовки
Шифр у навчальному плані: ППІ.05

III. Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів	3 кредити
Загальна кількість годин	90
Лекційні заняття	14
Семінарські/практичні заняття	8
Самостійна робота	68

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Змістовий тематичний модуль 1

Теоретико-методологічні основи політичної географії і геополітики.

Тема 1. Політична географія і геополітика як наукова дисципліна.

Тема 2. Історичні аспекти розвитку політико-географічних ідей.

Змістовий тематичний модуль 2

Прикладні аспекти політичної географії і геополітики.

Тема 3. Політична географія і геополітика Сполучених Штатів Америки.

Тема 4. Політична географія і геополітика провідних європейських держав.

Тема 5. Політична географія і геополітика провідних держав Азії.

Тема 6. Особливості сучасної геополітичної ситуації в Африці, Латинській Америці, Австралії.

V. Результати навчання

ПРН 1. Знання і розуміння теоретико-методологічних засад географічної науки, методологічних принципів географічних досліджень, просторових властивостей суспільства, глобалізації і регіоналізації світосистемних відносин;

ПРН 6. Демонструвати розуміння значущості просторових відносин у природі та суспільстві, пояснювати просторову диференціацію географічного середовища і соціально-економічної діяльності людини, установлювати функціональні і просторові зв'язки та взаємозалежності у системі «природа-населення-господарство» на різних територіальних рівнях;

ПРН 7. Застосовувати базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат конкретних галузей географії, їх теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природничо- та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язати та порівняти різні погляди на проблемні географічні питання;

ПРН 11. Використовувати графічні способи презентації географічної літератури або власного дослідження, включно з картографічним методом, його принципами та правилами;

ПРН 12. Усвідомлення суті масштабів і розвитку глобальних, регіональних, місцевих процесів в геополітиці, в гео економічному і соціальному просторі світу;

VI. Порядок та критерії оцінювання

Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль	Опитування (усні), доповіді, творчі роботи (презентації, командні проєкти), оформлення документів, онлайн-тести, тестові модульні контрольні роботи.
Підсумковий контроль	Залік

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі **заліку**, поточна успішність з дисципліни оцінюється від 0 до 100 балів включно. Студент одержує залік, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо студент протягом семестру набрав від 0 до 34 балів, він має можливість пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті і перекласти підсумковий контроль на загальних підставах.

Оцінювання поточної успішності ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає:

1. Усна відповідь – 5 балів.
2. Тестування – 14 балів (по 7 балів кожен тест).
3. Доповіді – 12 балів (по 6 балів кожна доповідь).
4. Виконання практичних завдань – 24 бали (по 4 бали за кожну практичну роботу).
5. Модульна контрольна робота – 20 балів.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу.

Незадовільний рівень:

— **35 – 59 балів з можливістю повторного складання.** Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;

— **0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.** Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу

Відвідування лекцій та практичних (семінарських) занять є обов'язковим. Студент повинен ретельно готуватися до практичних робіт: виконувати всі завдання; опрацьовувати рекомендовану основну та допоміжну літературу, а також картографічний та статистичний матеріали тощо. Виконання практичних та індивідуальних завдань

повинно відповідати вимогам, що висуваються до вирішення відповідного завдання та свідчити про його самостійність. Важливою є активна участь студентів в обговоренні питань теми як на лекційному, так і практичному заняттях.

Пропущені заняття необхідно відпрацювати. Це можливо зробити як у дні консультацій відповідного викладача, графік яких завжди представлений на кафедрі географії, так і за особистою домовленістю з викладачем. Під час дистанційного навчання відпрацювання пропущених занять проводиться онлайн через платформи Google Meet або Zoom.

VIII. Основні інформаційні ресурси

1. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К., 2019. 416 с.
2. Гудзеляк І., Ванда І. Політична географія: навч. Посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 180 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/Hudzeliak-Politychna-geohrafiia-book_2021.pdf
3. Дністрянський М.С. Геополітика: навчальний посібник. Львів, 2011. 436 с. URL: http://old.geography.lnu.edu.ua/Strukt/Biblio/alphavit/Ukr/Ukr_D/Dnistrianskyi/geopolityka.pdf
4. Дністрянський М. С. Політична географія України : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 348 с.
5. Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П. Яценко, В.І. Стафійчук, Ю.С. Брайчевський; за ред. Б.П. Яценка. К.: Либідь, 2007. 255 с.
6. Трохимчук С. В., Федунь О. В. Політична географія світу: Навч. посібник. К.: Знання, 2007. 422 с.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри географії протокол №1 від 31 серпня 2024 р.